

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 22.

82. ÅRGANG
28 NOVEMBER

197

ER ENHVER ABORT EN «HIMMEL- ROPENDE SYND»?

(SIDE 354)

MOTSTANDS- LINJEN

(SIDE 346)

FJERNE ØSTEN I BRENNPUNKTET

(SE NYHETENE SIDE 352)

HILSEN FRA ØSTKIRKEN

«Athenagoras, av Guds nåde erkebiskop av Konstantinopel, det nye Roma, og økumenisk patriark, til Lars Roar Langslet, vår kjære åndelige sønn, Guds nåde og fred være med deg!

Vi satte stor pris på det besøk dere avla hos oss, og vil gjerne takke for denne kontakt, så full av respektfulle følelser og av uttrykk for hjertets varme og sjelens høyhet, og enn mere for samtalen om deres ærerike land og folkets historie, og om det felles arbeide for de hellige kristne kirkers enhet, som hele den kristne verden levet i gjennom de første ti århundrer.

Den senere tids økumeniske hendelser utgjør nøkkelpbegivenheter i arbeidet for å gjenopprette de kristnes enhet, som hele den kristne verden levet i gjennom de første ti århundrer.

Den senere tids økumeniske hendelser utgjør nøkkelpbegivenheter i arbeidet for å gjenopprette de kristnes enhet, og åpner for muligheter som er nær sagt uttømmelige. På profetisk vis trekker de opp den vei som både øst og vest må følge, dersom de ønsker å leve opp til Guds kallelse i samtiden, for å vende tilbake til den felles tro og bevisstheten om at vi alle er lemmer på den en og samme Kristi Kirke, forskjellige bare i tolkningen av den samme tro.

For å vise oss denne vei har Kristi kjærlighet allerede trengt inn i hans Kirke, hvor den opplyser sinnene og oppflammer hjertene.

Derfor betrakter vi den slags kontakter som forvarslar om den kommende store dag, og dere som våre dyrebare og elskede medarbeidere i utbredelsen av den felles tro...»

Med faderlig kjærlighet,
Athenagoras I.

REDAKSJONELT:

MOTSTANDS

En pave kan belære, undervise, forklare, megle og advare, i våre dager er det mer sjeldent at han direkte fordømmer. Det skjedde imidlertid nylig da Paul VI fordømte polititortur, vold og terroraksjoner og dermed, etter vår mening, streket opp 70-årenes kanskje viktigste motstandslinje for de kristne i dagens verden.

Dagens verden må, sett fra pavens arbeidsværelse i Vatikanet, ofte virke skremmende og umenneskeligjort. Ikke så underlig at pavens erklæringer av og til tolkes av pressen som pessimistiske, han mener han ser tegn på et moralsk forfall, og han tar det som en del av sin oppgave å advare. I noen få saker til og med å fordømme. Man har kritisert Kirken for å ha forholdt seg for taus i andre farlige situasjoner i dette århundre, hvordan det nå enn forholder seg med det, så kan ingen beskyelde Paul VI for å unngå dagens brennende problemer. Selv ikke når senteret for tiden ser ut til å ligge i et stort katolsk land som Brasil.

Det er år da de kristne på nytt forsøker å vurdere sin holdning til spørsmål om krig, undertrykkelse og bruk av vold. Pavens ord som vi gjengir i utdrag på de neste sider er et vesentlig bidrag til denne indre debatt. Hans klare fordømmelse må bli hørt og forstått hvis vi ikke alle sammen skal havne i et galehus. Men samtidig er det viktig å merke seg hvordan han på Kirkens vegne helt avviser den såkalte revolusjonsteologi. Kirken stiller seg i sine anstrengelser for å oppnå bedre levevilkår og en mer rettferdig fordeling av samfunnsgodene mer og mer på de fattiges side, heldigvis. Men den kan ikke god-

ET MØTE I ISTANBUL

AV LARS ROAR LANGSLET

I et fattig strøk av Istanbul stanset om-sider bilen foran en gulgrå bygning med et kirketårn bak murene. Sjøføren nikket: dette var stedet. Her residerer Athenagoras den 1ste, «erkebiskop av Konstantinopel, det nye Roma, og økumenisk patriark», den gresk-ortodokse kirkes overhode. På trappen stod en sortkledd geistlig og tok imot.

Noen minutter senere førte han mine stortingskolleger og meg inn i et spartansk kontor hvor patriarken ventet. Enkelte lesere vil kanskje huske rommet fra et norsk fjernsynsprogram: enkelt og pregeløst, et skrivebord fylt med bøker og dokumenter, et krusifiks, et signert bilde av paven og patriarken, og det obligatoriske bilde av landets far, Kemal Atatyrk. Her var intet som minnet om fordums bysan-

tinske prakt. Til gjengjeld samlet alt seg om rommets herre: en høyreist kjempeskikkelse med flommende hvitt skjegg, innrammet av Østkirkens sorte gevanter. Han lignet Michelangelos «Moses». Gestalten og styrken var av den gamle Israels ætt. Jeg tror ikke jeg har møtt et menneske hvis autoritet i den grad fylte rommet.

Er beskrivelse overflødig? Alle og enhver har jo sett Athenagoras' bilde, i aviser og magasiner og på TV. Han har i like høy grad som den nuværende pave vært en «reisende patriark», og i skuddlinjen for fotografer og reportere gjennom mange land. Men også til synsinntrykket gir nærværet en dimensjon som intet kameraøye kan fange inn.

Adskillig over 80 år, og allikevel rank, uten en rynke i pannen, med en kraftig, dyp røst. Men blikket, som først kunne virke strengt under de buskete brynene,

kjenne bruk av vold som et middel til å oppnå disse ting. Kristus kom ikke for å starte sosiale revolusjoner, men for å omdanne våre sinn og tanker.

A. R.

EN GAVE TIL BETLEHEMS LAND

Caritas-aksjonen for Jordans katolske kirker
se side 357.

Ungne Norske Katolikkens Forbund med Skoleledelsen, «Katolsk Ungdom»s redaksjon og ungdomsgruppene i Oslo har bestemt seg til å vie tiden fra og med Kristi Kongefest frem til nyttår 1971 til en aksjon Alternativ jul. Hovedhensikten med aksjonen er:

- 1) å aktivt bekjempe den kommersialisering og de overdrivelser av julefeiringen som gjør den til en hån mot de idealer julefesten egentlig skal fremheve.
- 2) Videre vil man forsøke å rette ungdommens oppmerksomhet i tiden før jul mot all den skjulte nød og åndelige fattigdom som preger vårt velstandssamfunn. Siktetpunktet her er konkrete aksjoner for å avhjelpe disse forhold.
- 3) De to foregående punkter skal danne grunnlaget for en bevisst og reell julefeiring i verdige former og med hovedvekt på en fornyelse av vårt åndelige og medmenneskelige engasjement.

Vi er oppmerksomme på at Alternativ jul-bevegelsen meget lett til tider kan få en politisk slagside i den ene eller annen retning, men finner ikke at dette fritar oss for vårt kristne ansvar i denne sammenheng. Det vil stå enhver ungdom fritt å delta i de politisk betonte demonstrasjonene alt etter politisk overbevisning, mens vår aksjon primært tar sikte på å presentere et alment kristelig alternativ til julefeiring.

Vi oppfordrer herved på det instendigste menighetsrådene og ungdommene i bispedømmet til alvorlig å overveie en aktiv deltagelse i aksjonen på det lokale plan. Neste nummer av «Katolsk Ungdom» vil inneholde konkrete forslag i denne retning. Vi vil imidlertid allerede nå nevne muligheter som utdeling av aksjonsmaterialet fra Forbundet, oppslutning om Caritas' adventsaksjon, omsorg for syke og eldre, en utvidelse av familiefeyringen i selve juletiden til å omfatte enslige etc. Samtidig ber vi menighetene spesielt å overveie hvordan den kirkelige feiring av julen faller i tråd med de tanker som kommer frem i dette sirkulæret.

Arna Gerritsma
(ungd.prest)

Anne-T. Lauvstad
(form. i UNKF)

Torfinn Juell
(form. i UNKS)

Claire Blom
(ung.treff)

Jan Røstad
(red. i KU)

Teresa Risopatron
(tentreff)

var allikevel mildt og vennlig, og det lurte et smil om munnen. Han bad oss sitte og talte til oss: Han hadde gledet seg særlig til dette møte med mennesker fra et land som han så sjelden hadde kontakt med. Han var kommet inn til Istanbul spesielt for oss. Som prest og kirkeleder hadde hans program hele tiden vært menneskelig kontakt. Gjennom den lærer vi å se hvor meget det er som forener oss, og hvor lite det som skiller til syvende og sist betyr. I dåpen er vi blitt ett i Kristus, som er Herre over alt og alle. Vi er hans — og dermed hverandres — brødre. Vi tilhører den ene og samme Kristi kirke, og avviker fra hverandre bare i varierende tolkninger av den ene og samme tro. De kristnes enhet, som for mange er et fjernt fremtidsmål, er i dypeste forstand allerede virkelighet . . .

Vi følte det visst ens: Det var historie som talte til oss, en snart 2000-årig tradi-

sjon i Konstantinopels patriarkat, som er forblitt en klippe gjennom beleiringer, stormer og ødeleggelsler. Den gamle mannen som talte, hadde sett og gjennomlevd det hele, — han hadde på en måte fått del i sitt eget embetes tidløshet. Alder mistet sin betydning: det var en ung og fremsynt mann som talte gjennom den gamle skikkelsen, ung som selve kirkens 2000 år gamle ungdom.

Vi fikk tyrkisk kaffe, mørk og sterk, og talen gikk over i konversasjon: Hva hadde vi sett av Istanbuls storslagne historiske minner, kirker og moskeer? Hvorhen skulle vi siden? Vi fortalte at reisen gikk til Roma. «I Roma bor det en stor mann,» sa patriarken. «Det er paven, Paul VI. Men i mine øyne er han Paulus den annen, for han følger i apostelens fotspor.»

Til avskjed omfavnet han og kysset oss, på orientalsk vis, — denne eldgamle vennskapsgest som puritanske nordmenn for-

beholder for sengekammeret, og føler vennelse over når de ser den på TV-skjermen. Et seremoniell? Det også, naturligvis. Fredskysset er den evangeliske hilsen, som ennå hører med i de store kirkesamfunns gudstjenesteliv. Dette var østkirkens hilsen til det kjølige Norden, som ikke er vant til omfavnelser, men som allikevel smelter når de er ekte. Men det var mer: et uttrykk for ekte kjærlighet til medmennesker.

Man spør seg selv: Kan en slik kjærlighet bli mer enn en utvendig gestus, overfor mennesker man treffer noen korte

Forts. side 349

ADVENT

Søndag den 29. november er første søndag i advent.

ÅPEN FORDØM

følelser av hat og hevni i andre. Der hvor det har vært mulig har vi beklaget og forsøkt å få myndigheter til å avstå fra å bruke slike barbariske metoder. Kirkens autoriteter og den offentlige mening i Kirken har tatt til motmæle mot dette urettvise og syndige misbruk av makt. Våre kategoriske uttalelser i dag fremføres som bærende, gjeldende prinsipper fordi vi ikke har rett til å uttale oss på grunnlag av visse opplysninger og fakta som foreligger, særlig når disse stadig dementeres og korrigeres.

Pave Paul sa videre:

På samme møte kan ikke disse uttalelser her i dag rettferdiggjøre at en eller flere gjør overgrep mot freden i et samfunn. Slike overgrep kan ha gitt vokterne av lov og orden påskudd til å gripe til nevnte illegale metoder. Ja, vi finner i dette en annen kategori av misgjerninger som vi som kristne ikke kan godkjenne. Vi tenker her på vold og terror-virksomhet som tas i bruk for å styrte et regime når dette regimet, disse myndigheter som forsvarer samfunnets ro og orden beherskes av et åpent, voldelig og urettferdig mønster på en utålelig undertrykkelse. Slike metoder må vi også ta avstand fra og beklage. De gjør skade og frembringer følelser og midler som ødelegger samfunnets

felleskap, og de leder logisk til slutt til tap av frihet. Den såkalte revolusjonsteologi er ikke i overensstemmelse med Evangeliets ånd. Det er ikke en korrekt forklaring av Bibeltekstene, av Kirkens historie og helgenenes liv å se Kristus som en radikal skikkelse som omstyrter og ødelegger verdslige og juridiske institusjoner. Kristus omdannet og fornyet den menneskelige samvittighet.

(Paven nevnte her Konsilets uttalelser om menneskets forhold til den moderne verden og andre tekster som støtte for sin uttalelse:

Gaudium et Spes; Dignitatis Humanae, 11-12; samt tekster som LE GUILLOIN, in *Evangile et Révolution; La violenza, Settimana degli Intelletuali cattolici Francesi*, 1967; *Violenza o non Violenza*, ed. Ekklesia; SCHUTZ, *Violence des pacifiques*, Taizé, 1968; CULLMAN, *Jesus et les révolutionnaires*, 1970; *La tentazione della violenza*, in *Civiltà Cattolica*, May 1968; etc.).

Paul VI kom i sin uttalelse derefter inn på forskjellige former for undertrykkelse, undertrykkelse og vold ikke bare mot væpnede styrker, men mot ubevæpnede og uskyldige sivilpersoner:

Hvilken erklæring skal vi komme med når det gjelder den brutale undertrykkelse av hele nasjoner? Alle kan se at det stadig føres krig rundt om i verden. Og en bedømmelse av situasjonen blir vanskeligere jo lenger

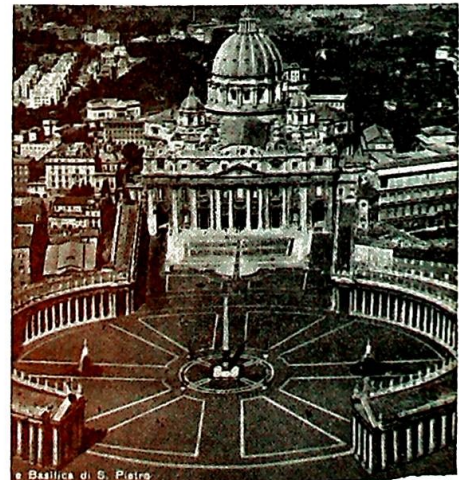

Pave Paul VI kom under generalaudiensen den 21. oktober med en viktig uttalelse om polititerror, vold og terror-aksjoner.

Han sa innledningsvis at det var hans plikt å be alle av god vilje om å tenke gjennom visse bestemte ting som skjer i dagens verden, hendelser som øyensynlig vidner om et uventet moralsk forfall:

Tilfeller hvor det er brukt tortur nevnes i dag som alminnelig og utbredt i mange deler av verden. Senteret for disse ting finnes, sies det — kanskje ikke uten en bestemt politisk hensikt — i et stort land som går gjennom påkjenninger og vanskeligheter i en økonomisk og sosial utvikling. Et land som hittil har blitt regnet for et fritt land. Men tortur, det vil si brutale og umenneskelige politimetoder for å tvinge fanger til å tilstå må åpent fordømmes. Det er i vår tid ikke tillatt å benytte slike metoder, selv om man sier at de benyttes for å verge rettferdighet, ro og orden. Metodene må ikke tolereres selv om de tas i bruk av underordnede uten mandat og tillatelse fra høyere myndigheter. På disse høyere myndigheter faller eventuelt ansvaret for denne ulovlige og lite ærefulle undertrykkelse. Metodene må bli avskaffet. De forulemper ikke bare den fysiske integritet, men også den menneskelige persons verdighet. De degraderer selve tanken om rettferdighet. De fører til

HVORFOR IKKE
ORDNE MED ET
GAVEABONNEMENT
PÅ ST. OLAV
SOM EN GANSKE
SPESIELL
JULEHILSEN
I ÅR?

MELSE

len er vekk fra et nøye kjennskap til det som skjer. Men heller ikke lærer kan vi, i hvertfall i de prinsipielle spørsmål, være stille. Vi er ikke for krig, selv om den fremdeles desverre påtvinges et land som må forsvare seg. Vi er for fred, vi er for kjærlighet. Vi fortsetter å håpe på en frigjøring i verden fra all ødeleggende konflikt. Det er alltid og i stigende grad vårt ønske at menneskenes krav om rettferdighet og fremskritt vil finne fredelige, menneskeverdige og kristne løsninger i de internasjonale organer som er dannet eller skal dannes.

Vi tar også avstand fra andre voldsmetoder: kidnapping av fly og flypassasjerer, væpnede overfall, handel med narkotika og mange andre ting som daglig nevnes i nyhetene. Det er en trost for oss å merke den solidaritet vi møter i den offentlige mening om disse hendelsene. Det var å håpe at den offentlige mening samtidig gikk inn for å finne forklaringer på disse ting.

ET MØTE . . .

Forts. fra side 347

minutter og aldri får se mere? Jeg tror den kan. Den blir det når den bæres av noe mer enn private følelser og subjektive forhold. Den blir ekte når den bunner i tro på at vi alle er ett i et varigere fellesskap, og i forvisning om at vi engang skal møtes igjen.

Det var for å si dette at jeg ville fortelle om et kort møte i en fjern og eksotisk by. Vi møtte en stor kirkeleder, som vil bli nevnt i historien. Men det vi lengst kommer til å huske, var et medmenneske som hilste oss med fredens tegn.

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

Bemerkninger til p. Kessels' artikkel
i St. Olav nr. 16.

AV PATER P. A. KULBACH

Hr. redaktør,

Da vår nye salmebok (6. utgave) utkom i 1964, har undertegnede skrevet en åpenhertig kritikk om den og sendt den til Norges katolske biskoper, prester, ordenssamfunn og en del lekfolk som kunne være interessert i det og som har å arbeide med salmeboken. Det var altså så å si en kritikk bak lukkede dører. Siden ble det nokså stille omkring denne salmeboken. De som kjøpte den, la den straks på hyllen, bortsett fra noen få som ikke hadde noe bedre og var nødt til å bruke den. Og for dem som må arbeide med boken blir det en bestandig tålmodighetsprøve når de skal bla frem og tilbake for å finne noen salmer som passer. De skal jo stilmessig, teologisk og frem for alt også økumenisk være forsvarlige, de skal ikke være triumfalistiske, ikke verdensfiendtlige, ikke søtladne, de skal ikke bestandig være de samme som synges, litt variasjon skal til. Og naturligvis skal de passe til dagens messe eller andakt. Man kan ikke synges den første beste salme når som helst. Måler man våre salmer med disse krav, så er det bare noen få som med god samvittighet kan synges. Forsåvidt er jeg fullstendig enig med p. Kessels.

Dessverre kom jeg til å reagere mot noen av hans uttalelser. Det var frem for alt 3 tanker i hans kritikk som vakte motkritikk i meg. De kan sammenfattes i 3 ord: Jerusalem, englebød, Maria.

1) K. siterer 2. vers av salme 337 (Jerusalem, Guds metropol . . .), hvor det heter: Du brud til Kristi kjærlighet . . . — og han mener at «slutten av det forrige århundres . . . naive blomstersprog . . . har tydeligvis satt preg» på bl. a. denne salme. Og så sier han i parentes: «Hvem bruden er, er forresten ikke helt klart. Men analyserer man hele teksten, får man inntrykk av at det må dreie seg om byen Jerusalem.» Jeg må si, jeg ble litt bedrøvet da jeg fikk lese det. En som noenlunde

LESER-
BREV

er hjemme i liturgisk og bibelsk sprogbruk, burde vel uten videre og på første blick kjenne at denne salme er en nesten ordrett — kan hende sproglig meget mangelfull — oversettelse av vesperhymnen på vigselssdagen for en kirke og dens årsgang, (Cölestis urbs Jerusalem . . .). Og hvem her 'bruden' er, det skulle da vel være «helt» klart, det er *det himmelske Jerusalem*. Salmens tekst er jo i stor utstrekning hentet fra det 21. kap. i Johannes' Åpenbaring og på ingen måte fra det «forrige århundres naive blomstersprog». Om dette Jerusalem sier Paulus i Galaterbrevet (4, 27), at det er «vår mor!» Siden får vi kalle Kirken «vår hellige mor». — Konsilet sier i dokumentet om Kirken (6): «Kirken kalles også 'det Jerusalem som er i det høye' og 'vår mor'. Den beskrives som det uplettede lams uplettede brud (Åpenb. 21, 2+9, 22, 17) . . .». I hebreerbrevet blir dette himmelske Jerusalem nærmere beskrevet som de helliges samfunn med Gud og Kristus, melommannen, og englenes skarer, (12, 22—24). Derfor synger vi i den nye Allehelgensprefasjon: . . . evige Gud: Vi feirer idag din hellige by, det himmelske Jerusalem som er vår mor! . . . Jerusalem — det er både bibelsk og økumenisk et dyrebart navn!

2) I den nye messeboken (1970) begynner en av votivmessene for den hl. eukaristi med ordene: «Herren åpnet himmelens porter og lot det regne manna til føde for dem (Israelittene), — mennesker spiste englebød» (Slm. 78, 24—25). Denne oversettelsen er fra den nye lutherske utgave 1967. Det heter vel egentlig: 'de sterkes' brød. Men av sammenhengen blir det tydelig at det er de himmelske ånder som er ment. Også Luther har oversatt slik. At dette brød står i en sammenheng med det sanne himmelske manna som Jesus ville bringe oss i sitt legeme, kan det ikke være tvil om når man leser Johannesevangeliets 6. kapitel. Bruker man ordet 'englebød' i forbindelse med den hl. eukaristi, må man selvfølgelig være meget varsom og frem for alt når det brukes i salmer. Og på dette punkt er atskillig kritikk på sin plass. Men at det skal tolkes som «fromt vovl», det synes jeg er gått for langt. For Thomas av Aquino var det i hvert fall ikke noe slikt, da han skrev i sin både teologisk og sproglig vidunderlige sekvens 'Lauda Sion': Ecce panis angelorum . . . (se

Forts. side 357

MENIGHETS

Bildene viser representanter for menighetsrådene under møtene på Mariaholm.

Menighetsrådene i bispedømmet hadde weekend-møte på Mariaholm i oktober. Fra menighetene møtte:

St. Olav: Formannen, Ulf Gustavsen.

St. Hallvard: Eugen Pichler og Berit Müller.

Arendal: Formannen, Amie Stiansen og søster Brita Vromans, St. Franciskus hospital.

Bergen: Tore Ludvig Olsen og søster Rita van Balen, St. Pauls skole, Bergen.

Fredrikstad: Formannen, Yngvar Carelius.

Halden: Ellen Bentzen og Wilhelm P. Elders.

Hamar: Formannen, Åsmund Fossum, Jan Pronk og søster Avita Storre.

Kr.sand S.: Formannen, Thomas Jäger.

Lillestrøm: Formannen, Thomas Bongard og Signe Linnerud.

Moss: Egil Kristiansen og Svend Rasmussen.

Porsgrunn: Synnøve Brantenberg.

Stabekk: Formannen, Christian Magnus og Alfred Tæxt.

Stavanger: Formannen, Harald Willassen.

Tønsberg: Svein Garwood, Turid von Krogh og Laila Johnsen.

Fra Legmannsrådet:

Formannen, Hans C. Christensen. Viseformannen, Dagfinn Føllesdal, pater Eilert Dahl O.P., Anna Louise Beer, Torfinn Juell, Brita Paus, søster Sunniva Dickler, Hans Tæxt, Helga Løvland, sekretær.

Videre møtte:

Søster Kristin Laagland og pater Arno Gerritsma.

Menighetenes økonomi, som allerede var blitt diskutert på møtet i mars, var hovedemnet for lørdagens møte. Spørsmålet var blitt særlig aktuelt etter at det hadde vist seg å være vanskelig å koordinere de to innsamlinger «fasteaksjon» til

karitativt formål og «fastealmisse» til Kirken. Presterådet hadde nylig behandlet saken i et møte hvor også Søsterrådet og Legmannsrådet var representert. Etter forslag av Legmannsrådet var man blitt enig om å opprette en regelmessig bidragsordning for de norske katolikker, slik at fasteaksjonen kunne gå helt og holdent til et karitativt formål. For å utrede saken på bredest mulig basis ville biskopen nedsette et faglig ekspertutvalg. I den anledning så biskopen gjerne at de forskjellige sider av spørsmålet ble belyst på Mariaholm-møtet ut fra erfaringene i menighetene, og slik at han kunne få menighetsrådenes synspunkt og få vite om de var villig til å støtte opp om en slik ordning.

Som grunnlag for diskusjonen ble det gitt generelle orienteringer av tre av deltagerne:

Lektor Torfinn Juell tok utgangspunkt i den tanke at en sunn holdning til Kirkens økonomi er nødvendig for et sunt trosliv. Det kristne fellesskap forutsetter vilje til å ofre og ansvar også for Kirkens materielle behov. Blant norske katolikker har det hittil vært vrangforestillinger vedrørende økonomien med utslag som f.eks.: Religion og penger diskuteres ikke samtidig, de har ikke relasjon til hverandre. Religion skal ikke koste noe. Bidrag til

Kirken er ingen selvfølge, det betraktes som gavmildhet og almisse. Prester og ordenssøstre har kall til å arbeide dag og natt og leve på tilfeldige smuler fra de troendes bord. Det er opp til presten å ordne menighetens økonomi. Søstrenes ydelser er en selvfølge. Verdenskirken står som en stor og rik institusjon, mens vi her er en fattig kirke som med rimelighet kan vente bidrag utenfra. Vi kan si at holdningen hittil har vært som barnets overfor de voksne, men tiden er nå kommet til å oppleve vårt forhold til Kirken som ansvarlige mennesker med religiøst engasjement.

Kaptein Ulf Gustavsen orienterte på grunnlag av undersøkelser blant medlemmer av tre forskjellige sekter hvorledes økonomien var ordnet innen andre trosamfunn. Det viste seg at de alle, om enn på forskjellige måter, hadde en fast bidragsordning fra de troende basert på omkostningsberegning og budsjett som er detaljert og godt utarbeidet. Det var som regel legfolk og ikke forstanderen som ordnet med regnskapet og økonomien og hadde ansvaret alene. Ved siden av kollekt og spesielle innsamlinger til misjon osv. kom hovedinntekten fra de ukentlige eller månedlige bidrag som de troende regelmessig innbetalte.

Dr. Hans Christensen informerte om den danske kirkebidragsordning, som var formet i en trykksak og sendt rundt til alle katolikker i Danmark. Et stiftsråd fører tilsyn med regnskap og budsjett og hjelper til med administrasjon av pengene som kommer inn, altså mer innflytelse og mer ansvar på legfolket. Bare de som har gitt sitt faste bidrag er valgbare og velgere til stiftsrådet, som har en representant for hvert sogn. Blanketter fylles ut og pengene går til biskopens kontor, hvorefter 70 % går tilbake til sognet.

Under den etterfølgende diskusjon fremkom det opplysning om hvordan økonomien var ordnet i de forskjellige menigheter. Det viser seg at noen av menighetene allerede har innført en frivillig bidragsordning ved siden av kollekten på basis av regnskap og budsjett. Erfaringene har delvis vært gode, men f. eks. på Stabekk har det vist seg at det er bare en liten del av menigheten som betaler bidrag og til tross for at menigheten har øket i de senere år, er kollekten gått ned. En annen menighet kunne oppleve at kollekten steg med 100 % da de gikk over fra kollekt-

RÅDENE FELLESMØTE

pose til åpen kurv. Stort sett var ordningen med faste bidrag, ukentlige eller månedlige eller kvartalsvise, særlig brukt når det gjaldt nybygg eller en større reparasjon av kirke eller foreningslokale, og i Arendal og Kristiansand var resultatene ganske bra.

Alle var enig om at det som trengtes, var først og fremst en mentalitetsforandring, og det gjaldt ikke bare legfolk, men også prestene, som måtte samarbeide og vise åpenhet i økonomiske spørsmål for å få menigheten engasjert og ansvarbevisst. Pater Dahl presiserte at i våre små forhold med forholdsvis mange prester på et lite antall katolikker kunne man ikke vente å klare hele den økonomiske byrde alene, men det forhindret ikke at man gikk helhjertet inn for å klare så meget som mulig selv. I den forbindelse kunne Kristiansands representant fortelle at man for å få penger inn hadde leiet ut menighetshuset, og derved fikk både oppussing og en god inntektskilde ved siden av menighetens bidrag.

Fru Beer orienterte på anmodning om bidragene fra stat og kommune. Det som kommer fra staten er forholdsvis bagatellmessig, ca. kr. 14,— pr. katolikk pr. år. De kommunale bidrag til menighetene blir ofte mindre enn de burde fordi listen over menighetens medlemmer ikke er fullstendig. Det er derfor viktig å samarbeide med folkeregisteret som har oppgave over alle katolikker, selv om de ikke er praktiserende og kjent av presten på stedet. Fra St. Olav hadde man den erfaring at de frivillige bidrag til menigheten var sunket sterkt siden man fikk de kommunale bidrag, og resultatet var at de samlede bidrag til sognekassen var mindre enn tidligere. Heller ikke hadde det vært noen respons på fellesbrev om dugnad eller bidrag til reparasjonsarbeider.

Fru Paus fortalte om den fremdrifts-

plan som man er kommet frem til på det nevnte møte i Presterådet. Det foreslåtte finansutvalg som skulle nedsettes av biskopen burde innen påsketider ha skissert opp en plan, og fra påske til sommeren skulle den bli behandlet av biskopens forskjellige råd. I løpet av høsten skulle så planen utarbeides, slik at den kan bli virkeliggjort i menighetene fra 1. januar 1972. Biskopen ville gjerne høre om menighetsrådene sluttet opp om denne tanken. I den forestående fastetid vil det da ikke komme noen anmodning om fastealmisse til bispedømmet, men hele innsamlingen skal gå til Caritas-formål.

Willasen, Stavanger, påpekte at det var viktig at den nye bidragsordning ble utsendt fra sentralt hold, slik at de samme regler gjelder for alle menigheter. Dette syn ble støttet av de andre representantene. Bl.a. var det praktisk ved flytning fra en menighet til en annen, og det ville også bidra til å forhindre motsetningsforhold innen en menighet. Flere mente at noen av prestene var redde for at en bidragsordning kunne skremme de lunkne helt vekk fra Kirken, men at denne risiko måtte man løpe, det er tross alt viktigere at man får de fleste virkelig engasjert i økonomien. Da vil også troslivet vokse.

Når det gjaldt fordelingen av bidragene, var det litt delte meninger. Bl. a. var

det et psykologisk moment at man helst støttet sitt eget sogn. På den annen side var det en del utlegg som det var praktisk å dekke på sentralt hold, bl. a. ungdomsarbeidet. Reiseutgifter og leiropphold kunne bli for dyre for de små menighetene som lå langt borte. Alle var derfor enig om at en prosentdel av bidragene måtte gå til bispedømmet, slik som det også praktiseres i Danmark. Med hensyn til bidragets størrelse var de fleste enig om at 1 % av antatt inntekt ville være naturlig, det var iallfall ikke heldig å sette bidraget for høyt før man var blitt vant til det og så kanskje måtte redusere det senere. Alt i alt var det en bred oppslutning om at legfolket måtte betale meget mer enn før av hva det koster å drive Kirken i Norge.

Voksenopplæringen ble drøftet søndag:

Professor Follesdal ga en oversikt over arbeidet hittil og planene fremover. Foredragskurset med emner fra Vatikkonkilet (nærmere omtalt på forrige møte) hadde nå besøkt over halvparten av menighetene. De fire-fem menigheter som ikke har hatt besøk, kan få det nu, da

Det man nu arbeider med, er:

1. Et foredragskurs om diasporasituasjonen med tre foredrag, ett av en prest om situasjonen i den første kristne tid, videre ett av en prest om prestens situasjon i vår tid, hvorledes menigheten kan hjelpe presten osv., og endelig ett av en legmann om hvilke oppgaver legfolket har i denne situasjon, hvordan man kan leve sitt liv som en katolikk i en ikke-katolsk verden.

2. *Brevkurs.*

Det første blir et bibelkurs som utarbeides av Erik Gunnes, og som ventes ferdig til jul. Det skal innom departementet for å få støtte, men det er håp om at det kan brukes i vintermånedene. Kurset er på 4 studiebreve, som antagelig blir samlet i en liten bok, og det settes i gang ved at en prest besøker menigheten med en orientering om de problemer som skal diskuteres. De som er interessert vil bli delt opp i studiegrupper, og deltagerne vil senere få anledning til å være med på et møte på Mariaholm for å utdype stoffet nærmere.

Det neste brevkurset er større, med 12 brev — et katekesekurs, som vil

Forts. side 359

«ET HISTORISK BISKOPMØTE»

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke, Fransiskanerne,</i> Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 — —
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 15 32 44</i>	11.00	9.30
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 2125 87</i>		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: <i>S.: St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765</i>	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670</i>	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Norvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke, Storgt. 94</i> Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

Hamar domkirke var fullsatt ved den økumeniske gudstjenesten søndag 15. november da tre biskoper, biskop John Willem Gran fra Oslo Katolske Bispedømme, Hamarbispren Alex Johnson fra den evangelisk-lutherske kirke og tilsynsman Arnold Madsen fra metodistenes kirke sammen forrettet altertjenesten, forteller Aftenposten. Avisen kaller begivenheten «et historisk biskopmøte».

I en tale sa biskop Gran bl. a. at det var med dyp takknemlighet han sto på Hamar domkirkes prekestol. — I dag føles det naturlig som bare for få år siden ble sett på som betenkelig.

Biskop Gran ga et tilbakeblikk over kirkenes enhetsbestrebelse, og sa bl. a. at Vatikankonsilet under pave Johannes ble etterfulgt av en dynamisk utvikling på det økumeniske felt, mot virkeliggjørelsen av enhet i Kristus. Meget er nådd, men det går langsomt, og det vil fortsatt gå stadig langsommere. Vi kan allikevel konstatere, at vi er på vei mot en kirkelig enhet. Det mennesket ikke kan, det kan Gud, og vi må alle arbeide med å fornye vårt syn på andre kristne.

For alteret forrettet de tre biskoper en forbønn med svar fra menigheten, og altertjenesten ble avsluttet med de tre innslag som de tre kirkesamfunn har felles: Fadervår, Trosbekjennelsen og Velsignelsen. Ved gudstjenesten medvirket Hamar domkirkes liturgiske kor.

Før pave Paul VI reiste til Østen (se forsidebildet) ga han under en generalaudiens i Peterskirken en redegjørelse for hensikten med sin ferd — en ni dagers reise som er den lengste han har foretatt. Den 73 år gamle pave sa bl. a.: En av grunnene til besøket er de to viktige biskopkonferanser som vi vil delta i. Vi ønsker å være sammen med våre brødre, blant dem og med dem i denne efterkonsiliære tid hvor bispekonferanser er dannet, har blitt formet og har begynt å møtes regelmessig i de forskjellige verdens-

delene. Dette alene synes oss å være grunn nok til å dra ut på denne ferd. Men andre grunner har også etter hvert dukket opp, ting som har oppmuntret og stimulert oss. Vi ønsker dessuten å få personlig kontakt med nye land og nye samfunn, både nasjonale og kirkelige. Men la det med en gang være sagt, som våre andre reiser er dette ikke et turistbesøk, og besøkene har ingen politisk tanke eller hensikt. Karakteren av denne pilgrimsreise er utelukkende apostolisk, religiøs, kirkelig, åndelig og i misjonens tegn. Vi ønsker ingen ytre festivitater eller offisielle æresbevisninger, vi reiser som en beskjeden pilgrim og vil bo på hvert sted i huset til den lokale pavelige representant. Det er bare én ting vi ønsker, å få menneskelig og åndelig kontakt med så mange grupper som mulig av kirkemenn, troende og representanter for innbyggerne. Vi vil forsøke å treffe vanlige mennesker, studenter, arbeidere, de fattige og de lidende, enkle familier og barn.

I paves følge på reisen finnes kardinal Agnello Rossi, intil nylig erkebiskop i Sao Paulo i Brasil, nå nyutnevnt prefekt for Misjonskongregasjonen i den romerske kuria. Paven har sagt følgende om hans utnevnelse: Det er noen som offentlig har antydnet at kardinal Rossi ble fjernet fra sitt erkebispedømme på grunn av sin holdning overfor de brasili-

anske myndigheter, noen sier at han var for, andre at han var mot myndighetenes politikk. Det sies at han så ble kalt til Roma fordi hans innstilling var gunstig eller ikke-gunstig mot visse fenomener i Kirkens arbeide i dag, eller på grunn av enkelte fakta i forbindelse med den politiske situasjon i Brasil.

Det er ingen skjulte motiver for vårt valg av kardinal Rossi, fremholdt paven i en tale i Peterskirken. Vi valgte ham som leder for denne viktige kongregasjon fordi vi gjerne ville ha en erfaren og klok rådgiver. Misjonskongregasjonen arbeider med et enormt og innfløkt felt for Kirken, og vi ønsker nær oss en medarbeider som selv kommer fra et land som til en viss grad fremdeles er et misjonsområde.

En
klovn

En deilig sommer vi ferierte i Sønderjylland kom en gammel jesuittpater sykkende ned til det stedet vi bodde.

Han var en meget lærd og meget vennlig mann. Flintskallet omtrent, men med et digert hvitt skjegg.

Et vakkert skjegg, jeg minnes ham med stor glede.

Men det var altså en liten dansk pjokk som bodde i samme hus. Han betraktet lenge den nye gjesten, gikk helt bort til ham flere ganger, hilste og vinket.

Pateren vinket tilbake, satte fra seg sykkelstammen. Den lille sa plutselig så vi andre tydelig hørte det:

— Er ditt hår fallet ned?

Hvorfor denne historien i dag? Ja, si det, det er kanskje fordi jeg fryser, fordi det er regnvått i gatene, og fordi min kone som jeg elsker og lyder ikke vil gi meg te med rom i før klokken er slagen tre.

Hun sier at det ikke er bra for skrivningen å nyde slikt tidligere på dagen.

Så derfor venter jeg. Skriver ikke stort, bare venter.

Og tenker på varme somre jeg har opplevd. Og på paven i Roma hvor det er tyve varmegrader fremdeles når dette nummeret hakkes ned.

Og på en pater med skjegg.

FELLESKAP, IKKE ISOLASJON

AV H. ROOS S.J.

Den kultur, som næsten uden undtagelse har præget os alle, er individualismen. Det gælder især i Søren Kierkegaards fædreland, hvor «den enkelte» står i midtpunktet. Man går ud fra mennesket som et atom. Enhver tænker først og fremmest på sig selv og er sig selv nok. Men den nyere tænkning — vi tænker her især på Gabriel Marcel i Frankrig — har gjort det klart, at denne «ener», som lever i splendid isolation, ikke findes. Enhver dybere analyse fører til det resultat, at menneskets eksistens er sam-eksistens. Var vi rene ånder, kunne vi måske nøjes med os selv. Men som mennesker er vi ånd, inkarnert i et legeme. Denne legemlighed betinger vor sameksistens. Rent biologisk nedstammer vi fra andre. Og på mangfoldige måder er vi henvist til andres hjælp og omsorg. Ingen af os er en ø.

Det, at vi er henvist til andre, at vi ikke kan undvære helheden, viser sig på mangfoldige måder. Vi er bundet til fortiden gennem sproget, som vi ikke har skabt, men som vi bruger som noget forud-givet. I nutiden påvirkes vi alle af tidens meninger. Og ingen af os lever kun for dagen i dag. Vi planlægger fremtiden. Et menneske uden fremtid er et stakkels menneske.

Her kommer nu Kirken ind i billedet. Kristus har forløst os — ikke som enkelt-atomer, men som mennesker, der lever i et fællesskab. Også Kirken må regne med tidens tredobbelte dimension. Mange af os er ensidigt optaget af nutiden. Engang imellem har man indtryk af, at den unge generation vil starte fra et absolut nul-punkt. Verden begynder med den, og alt, hvad der ligger forud for den, er uden betydning. Andre er næsten udelukkende optaget af fremtiden. De planlægger en «ny» kirke, «nye» fromhedsformer, «nye» strukturer, og de drømmer om «nye» dogmer. Men både de, som kun lever i nutiden, og de, som kun lever i fremtiden, glemmer fortiden. Kirken kommer stadig fra fortiden. Den er ifølge sit væsen «anamnese», «erindring». Thi den lever ud fra det, Kristus har gjort for os. Kristi død og oppstandelse er Kirkens grundvold. Denne levende og eksistensskabende erindring kan Kirken ikke opgive. Frelsen er sket, den virkeliggøres i historiens løb, og vi holder ud i livets vanskeligheder,

«indtil han kommer igen». Denne erindring af det, der er sket, er Kirkens fundament. Og bliver nuværende for os i Herrens offermåltid. Men det er en provocerende erindring. Thi Kristi forløsning, som vi mindes i Eukaristien, var en frigørelsesakt. Han har befriet os fra synd, død og det onde begær, således at disse magter ikke mere formår at slavebinde os. Han har også befriet os fra de kollektive magter, som hersker over os. Kirkens opgave — Kirken, det er os alle — er i dag at være en frigørelsesinstitution, som bryder de kollektive gitre op, der holder os alle fangne i enkelte båse. Over for alle individuelle eller kollektive fremtidsvisioner må Kirken sørge for at åbne den absolutte fremtid. Det kan også være, at vor tilbagegang til Kirkens udspring vil gøre os mere radikale med hensyn til selve evangeliets budskab. Begynder ikke alle saligprisningerne med denne ene: «Salige er de fattige»?

60 ÅR

Sognepresten i St. Olav kirke i Oslo, pastor Lars P. Messel, fylder den 5. desember 60 år.

Vi sender ham lykkønskninger og gratulasjoner.

DEBATTINNLEGG

Hallvard Rieber-Mohn, pater Albert Raulin, stortingsmann Lars Roar Langslet, ekspedisjonssjef Helge Røstad, lege Helge Erik Solberg, lege Knut Leseth og lege Margrethe Wehn.

Debatten omfattet tre hovedemner: norsk abortlovgivning — abort som etisk og religiøst problem — sosiale hjelpetiltak.

Boken er høyst interessant og lærerik lesning og den er lettlest i sin muntlige og direkte form.

Efter lesning av boken sitter jeg igjen med et hovedinntrykk som sikkert preges av at jeg er katolikk med en viss teologisk bakgrunn. Dette inntrykket tillater en rekke nyanser som jeg naturligvis ikke kan få med her.

Det synes å råde enighet om at abort alltid er et onde. Ingen er enig i den katolske kirkes absolutte forbud mot abort — eller Vatikankonsilets karakteristikk av enhver abort som «himmelropende synd». Å fullføre et svangerskap menes i en rekke tilfeller å være et større onde for kvinnen og/eller hennes familie enn abort. Det rår blant deltagerne i seminaret en viss uenighet om hvor linjen for en etisk forsvarlig abort skal trekkes. Bare en deltager ønsker ytterligere liberalisering av norsk abortlovgivning og understreker særlig kvinnens umyndiggjørelse i abortsaken. Det var stort sett enighet om at en utstrakt opplysning om prevensjonsteknikk var den eneste farbare vei for å redusere antall aborter.

Abort og menneskeverd

St. Olavs Forlag 1970
140 sider.

AV HARALD TAXT

Vinteren 1970 arrangerte biskop Gran et seminar på Mariaholm om Abort og Menneskeverd. Fra biskoppens side var det opprinnelig ikke ment som et innlegg i den offentlige debatt om Abortus provocatus, men kun til personlig fordypelse og berikelse for deltagerne i seminaret. Men i og med offentliggjørelsen må det nødvendigvis bli et innlegg i en debatt som opptar sinnene ikke bare i Norge, men for tiden ganske særlig i England og Amerika.

21 personer deltok i seminaret — derav 4 ikke-katolikker, bl. a. overlege Herman Ramstad, pastor Jørgen Karlsen og dr. Berthold Grünfeld.

Fra katolsk side deltok bl. a. pater

«BRUK AV VOLDSMAKT BRER SEG»

«Vi kan ikke leve med atomvåpnene,» understreker seks fredsprisvinnere.

Det er bare så altfor lett å skjønne hvorfor det mellomfolkelige arbeidet for virkelig nedrustning begynner å lide under mangel på almen interesse — ja, at folk kan bli kyniske og endog bli grepet av håpløshet. Verden er nå som før dypt splittet. Bruk av voldsmakt brer seg. Midt-Østen og Sørøst-Asia er herjet av krig. Nye konflikter truer. Mistillit, spenning og vold, ikke fred og nedrustning, ser ut til å være realitetene i dag.

Med disse ord åpner en aktuell kunngjøring — «ERKLÆRING OM FRED OG NEDRUSTNING» — som nå er offentliggjort av seks verdenskjente menn som alle er blitt hedret med Nobels fredspris. De peker på at 1970 er

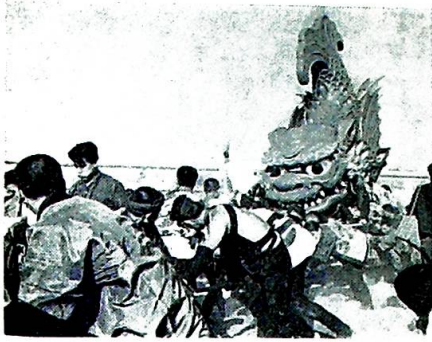
ikke bare jubileumsåret for verdensorganisasjonen, men også innledningen til det «nedrustnings tiår» som er proklamert av De Forente Nasjones Generalforsamling.

— Det som skulle vært en tid med feiring og håp, er blitt en tid med uro og frykt. Men uansett den motløshet og skuffelse som rår i øyeblikket, er det like sant som det alltid har vært, at en minsking av rustningene er et avgjørende vilkår for verdensfreden. Og uansett årsak og virkning henger kapprustningen i hop med uro og mistro mellom folkene. Verden har lullet seg inn i en tilstand der vi godtar rustningene og at man dermed kaster bort enorme verdier. Vi har lullet oss inn i den tro at vi kan leve med de kjernefysiske våpnene, og at disse og andre rustninger skaper sikkerhet. Sannheten

er derimot at de bare skaffer oss truselen om ødeleggelse. Verden kan ikke overleve kjernefysisk oppgjør. Det eneste håp ligger i den gjensidige forståelse som kan hjelpes frem ved selv det minste steg på nedrustnings vei.

Denne alvorstunge tale kommer fra menn med vidt forskjellig politisk og faglig bakgrunn, men alle med en innsats som er blitt så høyt vurdert av Det Norske Stortings Nobelkomité: den skotske ernæringsseksperten Lord Boyd Orr, den liberale kanadiere Lester B. Pearson, den franske folkerettsgranskeren René Cassin, den britiske sosialisten Philip Noel-Baker og den amerikanske naturvitenskapsmannen Linus Pauling. Visegeneralsekretær Ralph Bunche har rent formelt ikke undertegnet på grunn av sin status i verdensorganisasjonen, men er «helt enig og støtter erklæringen».

JAPANSKE SPILL

Anne Marie Lévy:
MASKER OG MENNESKER
203 s. — Cappelen.

AV ÅGE RØNNING

Japanerne elsker skjønnhet — men etter at titusener en søndag har klatret oppover skråningene på et helig fjell, må myndighetene skyfle bort 400 tonn med søppel. En japansk krigner kunne, i de gamle historier, i det ene øyeblikk leke med blomsterarrangementer og i det neste kappe hodet av en forbipaserende han ikke likte oppsynet på. Og på en plakat i en barberbutikk i det moderne Tokio står denne oppmuntrende beskjed: **All new clients will be promptly executed.** Skjønnhetsidealer, vold, søppel og bittesmå, arrangerte haver og en hovedstad hvor de beste små hotellene bare hilser velkomne folk med de riktige introduksjoner og hvor gate navn og husnumre ikke er vanlige — i denne høyst forvirrende blanding av en annen og oss fremdeles nesten totalt ukjent kultur, beveger plutselig en norsk forfatterinne seg med sikkerhet, smak og stor kvinnelighet.

Anne Marie Lévy's bok er etter denne anmelders mening en virkelig perle i julebokflommen i år, god å lese. Og samtidig noe til å bli litt klokere av. Hun har levd i Japan i syv år og kjenner en god del til landets tradisjon, livsform og tenkemåte. Og enda viktigere: hun mestrer landets sprog og dets nyanser, hun er til og med ytterst bevandret i japansk litteratur. Tilsammen blir resultatet at hun først gjør en leser bergtatt av det moderne Japan, dernest at en god del av oss, tror jeg, blir en smule forelsket i henne selv på avstand. Vi forledes til å ta del i det samme merkelige spill av virkelighet og uvirkelighet som hun så klokt beretter

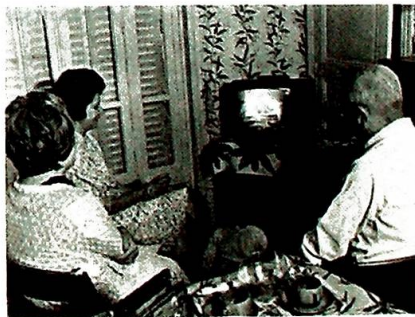
ET TV-STYKKE

AV RENÉ KIEFFER O.P.

Såg Du TV-pjäsen «Endrækt», som snarere var ett uttrykk for tvedrækt? Den visade en folkkyrklig kyrkoherde och hans nykomna högkyrkliga adjunkt. Som i varje teaterpjäs blev det något av en målning i svart och vitt. Den ene är dogmatisk och bestämd, lyssnar föga till människor. Den andre står öppen för samhällets utveckling, men har inga bestämda åsikter om någonting. Båda är förtjusta över att pressen intresserar sig för vad de gör men de vet inte, att tidningen kommer att återge båda intervjuerna på en gång. Kyrkoherden och hans adjunkt visar sig ha motsatta uppfattningar om allt.

Vilken skandal!

Det handlar om Svenska kyrkan. Kan-ske kunde någon komma på idén att göra något liknande om Katolska kyrkan. Och som i varje teaterpjäs kunde det också bli något som träffar prick. Finns inte dessa karikatyrer som ansatspunkter även hos oss? Den auktoritära, intoleranta präst-typen och den liberala, som inte vet vad han skall förkunna angående Kristus? Men varför här säga: präster. För nog finns tendensen också hos lekmän. De, som är snabba att fördöma, att förakta dem som inte tror, dem som enligt deras omdöme avfaller. Och de som är så toleranta, att de inte vet vad de egentligen tror på? Det handlar här om karikatyrer, om en svart-vit målning, om tendenser, som alltid ligger redo hos var och en av oss. Under Vatikankonciliet talade journalisterna om den progressiva och den konservativa flygeln inom katolska kyrkan, och detta kategoritänkande har myc-

om. Og akkurat som efter timers lytten og blikk i et No-teater, oppheves avstandene — det blir naturlig å pusle med deilige blomsteroppsatser og å kutte hoder så blodet spruter.

Er dette en overdreven hyldest i få ord til Anne Marie Lévy? Jeg aner ikke, jeg spiller det japanske spill.

ket skadat oss. Mange tror i dag, att de måste vara i det ena eller andra lägret. På båda sidor är man glad att kunna fördöma varandra. Ingenting är kanske mer bedrövligt än detta.

Den kristna tron är inte en teaterpjäs, en målning i svart-vitt. Den kristna tron går på djupet, där Gud och människan möts. Jesus vet vem han tror på: Fadern känner Sonen och Sonen känner Fadern, och han uppenbarar för oss denna utomordentliga händelse: att vi är kallade, var och en av oss, intellektuella eller arbetare, barn eller vuxna, friska eller sjuka, att bli hans söner och döttrar, att tillhöra hans kyrka, att med Kristus ingå i Guds härlighet. Jesus låter sig inte bestämmas genom våra kategorier: — progressiv, konservativ osv. Han är Guds egen Son, som blivit människa för oss, hela Guds barmhärtighet finns hos honom.

När han kommer, då vill han möta alla; och helst går han till de utstötta, syndarna, publikanerna. Dem han har svårast att acceptera (inte som människor, men som bärare av en lära som är motsatt hans egen) det är fariséerna, de som tror sig vara något, stå utanför syndarnas villkor, de som är stolta. Stolta över sin trohet mot alla bud och bestämmelser i Lagen. Något av detta fanns med i karikatyrerna av de båda prästerna. De var stolta och glada över att bli föremål för en pressintervju och så få möjlighet att fördöma varandra.

Men frälsningen är något mycket allvarligare än en kamp i massmedia mellan oliktankande. Jesus tog en annan väg än diskussionens. Jesaias visar oss hur den lidande tjänare, som Jesus identifierade sig med, bar våra krankheter, hur han blev ett skuldoffer för oss. Inte det martyrium, som den högkyrkliga prästen drömde om (där han själv skulle uppleva sig som martyr, som en stor hjälte), nej: Jesus går korsets väg i ödmjukhet, tyst, som en fattig; som alla fattiga och alla sjuka, som lider i tysthet utan propaganda. Det är svårt för oss att gå den vägen. Som Jakob och Johannes, Sebedeus söner, skulle vi gärna ha hedersplatser, vi vill gärna — och kanske särskilt vi präster — räknas som «folkets furstar», vara herrar över andra. Men då är vi inte Kristi lärjungar: han ödmjukade sig, han kom för att tjäna. Han var själva ljuset: men han tvekade inte att umgås med mörkrets barn, med syndarna. Han säger sanningen: han döl-

(Forts. neste side.)

DAGENS KVINNER

AV SONIA MORTENSEN

170 delegerte fra 40 land var forsamlet i Torhout (i nærheten av Bryssel) i Belgia i dagene 11.—20. oktober for å delta i The World Union of Catholic Womens Organisations rådsmøte, som holdes hvert 4. år. I år hadde dette en bestemt karakter i og med at FN hadde utpekt 1970 som «Det internasjonale undervisningens år». *Voksenopplæring* hadde absolutt preferanse på møtet, en opplæring i dypeste forstand som en menneskelig frigjøring. Frigjørelse gjennom viten gikk som en rød tråd gjennom hele møtet som også hadde som emner «Kvinnen i Kirken» og «Økumenisme».

Til stede var bl. a. Unionens msgr. Ramselar fra Nederland, visesekretæren for Iegmannsrådet i Roma, Mieczuslaw de Habiet, eksperter i voksenopplæring og familiesaker og representanter for andre kirkesamfunn. Blant de delegerte såes også flere priorinner fra internasjonale søsterorganisasjoner.

Mme Pilar Bellosillo, Unionens president, talte om Unionens mål og program. Unionen hadde i de forløpne 4 år samarbeidet med sosiologer, teologer og psykologer om katolsk kvinnearbeid i verden. Den hadde også samarbeidet med FN og alle dens underorganisasjoner om verdensproblemer og metoder å løse dem på. Hensikten med dette møte var å få medlemsorganisasjonene til å uttale sin mening, og så ville Unionen forsøke å legge opp en plan for kommende 4-års periode.

Den liturgiske fornyelse som er tilfjelt i Belgia ble praktisert. Innledning og lesningene ved kvinner, innsamling av kollekt foretatt av kvinner som bar kollekten opp til alteret som et «Kvinnens offer», overrekkelse av

en fredshilsen som en vakker gest. Kommunionen ble tatt med hånden, enkelte ganger også dypet i vinen. Det mest oppsiktsvekkende var at kvinnene assisterte prestene ved utdeling av kommunion (dette ble bare gjort av belgiske kvinner). Musikken var rytmisk og livlig. Gitaren ble ofte brukt, spesielt på de dager hvor spansk musikk hadde preferanse. Musikken hadde tilknytning til spansk folkemusikk.

Som konklusjon kan nevnes:

WUCWO ba sine medlemsorganisasjoner om å gjøre alt for å styrke kvinnenes opplysning og tro og påvirke den kvinnelige status i Kirken. Kvinnen av i dag oppfordres til å bli seg sin rolle mer bevisst, til å realisere seg selv og få mer tillit til seg selv og til andre kvinner. «Man må lære så lenge man lever», da dette har i seg et åndelig og moralsk mål som kan bringe hele den menneskelige familie fremover. WUCWO skal være en union for kvinner som søker alle muligheter for dialog med kvinnelige og blandede organisasjoner. Den skal være en katolsk union åpen for andre kristne kirker og samfunn. WUCWO ser ikke økumenisme som noe separat problem, men som en uunnværlig del av unionens formål.

I neste 4-årsperiode vil WUCWO styrke samarbeidet med Verdensunionen for Katolske søstre og andre

katolske organisasjoner og finne nye veier for samarbeid med andre kvinnelige og mannlige organisasjoner. WUCWO er oppmerksom på massemedianes fordeler, men også på deres skadevirkninger. WUCWO fordømmer aksjoner som understøtter mord, vold, kidnapping og tortur, fenomener som øker faretruende i den moderne verden. WUCWO appellerer til alle kvinner i verden til å arbeide for å fremme fred og fordragelighet.

Til slutt ble det sendt telegram til Paven for å uttrykke WUCWO's glede og bifall over at St. Catherina av Sienna og St. Theresa av Avila var utnevnt til Kirkens lærere, samtidig som WUCWO forsikret Paven om sin lojalitet.

Den nest siste dag hadde vi besøk av kardinal Suenens som talte om kvinnens status i Kirken.

(Forkortet.)

ET TV-...

(Forts. fra forrige side.)

jer den inte för oss. Men samtidigt fördömer han ingen: han kom för att frälsa, för att hjälpa.

Den kristna tron är en svår syntes, inte en lättköpt journalistisk sanning. Det är en ödmjukhetens väg, en stor glädje över allt som är ett ärligt sökande, ett ständigt sökande. Den är inte till för att fördöma människor, utan för att hjälpa dem, inte för att vara stolt utan för att i ödmjukhet ge andra det, som vi tagit emot av Kristus. Sanning och öppenhet, sanning och kärlek får aldrig gå isär. Det gäller att älska, hjälpa människor konkret, att ge dem hela Kristi sanning, det bästa vi kan ge dem.

Tiden er kommet for juleinnkjøpene!

JULEKORT dobb. m/konvolutter 0.60, 0.75, 0.90, 1.—, 1.25, 1.50, 2.50

JULEKRYBBER:

12 figurer i kunststoff inntil 14 cm flere farver	kr. 45.—
7 ————— m/stall	» 70.—
13 ————— » 9 » flere farver	» 90.—
14 ————— » 12 » svakt gule	» 95.—

Figurer («Santons») fra Sør-Frankrike av keramik, håndmalte i mange farver, inntil 14 cm. Fra kr. 6.— til kr. 19.—.

Staller: kr. 28.—, 30.—, 38.—.

KALENDERE:

Hummelkalender kr. 11.20. Madonnenkalender 30.—. Ikon-kalender 38.40.

Pauluskalender, tysk eller fransk kr. 7.—.

Berckers katolisches Taschenkalender, 7.80.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9—16. Lørdager til 14. Siste uke før jul til kl. 18

EN GAVE TIL BETLEHEMS LAND

Undertegnede er ingen gledesdruer — snarere tvertimot. Jeg er ingen motstander av en lys og glad jul med gode gaver og god mat.

Men vi er mange — svært mange — som mener at vi godt kunne redusere noe på mat og presanger og tenke litt mer på andre som trenger oss, utover den nærmeste krets. Festen ville ikke lide under det — heller få en ekstra spiss.

Så til saken:

Biskop Gran har fått en inntrengende bønn fra sin kollega i Jordan, biskopen av Amman, om hjelp. I byene Amman, Zarka, Madba og Srbid er flere katolske kirker og skoler blitt alvorlig skadet av bomber og raketter. Kirken kan ikke funksjonere uten at skadene blir reparert. Befolkningen er fattig, den makter det ikke selv. De må ha hjelp.

Vi husker alle Jan Otto Johannesens intervju med Ammans biskop forleden i TV, og vi så de ødelagte kirker.

Om vi ser bort fra øyeblikkets politiske situasjon, så ligger Betlehem i Jordan. Det er altså Betlehems land som kaller på oss og ber om en håndrekning for å sette Guds boliger dernede i stand. Mon ikke mange med glede ville gi avkall på en presang hvis de fikk vite at pengene var sendt til Betlehems land isteden, for å reparere de ødelagte boliger til Jesusbarnet dernede...

Når en dessuten tenker på at alle våre katolske kirker som vi er så glade i, er bygget ved hjelp av penger fra utlandet — har vi da ikke her en sjanse til å gjøre gjengjeld?

Gi avkall på en julegave i år — og send en gave til Jordans kirker. Send gaven til Caritas Norge, Fagerborggt. 17, Oslo 3, postgirokonto 20 20 88, og merk gaven: **BETLEHEM**.

HARALD TAXT
CARITASLEDER

LESERBREV -

Forts. fra side 349

da englenes brød)» og i hymnen «... panis angelicus fit panis hominum... (englebrød blir menneskeføde)». Og jeg tror neppe at Kessels' landsmann Cesar Franck ville ha nedlatt seg til å komponere sin vakre musikk over samme hymne, om han hadde delt K's oppfatning av denne tekst.

3) La oss for Guds skyld vokte oss for å få Det 2. Vatikankonsils tekster til å dele Bibelens skjebne. Det som K. siterer m.h.t. Jesus som den ene mellommann (om økumenismen 20), det står der og det stemmer. Men det er tydeligvis revet ut av sammenhengen. Som kjent kan man på den måten til og med bevise at «det er ingen Gud» (slm. 14, 1). Nettopp fordi Jesus er den eneste mellommann mellom Gud og oss mennesker, kommer Konsilet inn på *Marias enestående stilling i Jesu frelsesverk* for både å fremheve og av-

grense hennes betydning. I 8. kapitel om Kirken heter det: «Vår mellommann er altså en. Men det oppdrag som Maria har fått som menneskenes mor, hverken skygger eller forminsker i minste grad Kristi stilling som den ene formidler: det manifesterer tvertom dens kraft» (60). «... ved å dele lidelsene med sin døende korsfestede Sønn tok hun enestående del i Frelserens verk, ... Av den grunn er hun vår mor i nådens verden» (61). «... derfor blir Maria påkalt i Kirken som de kristnes talsmann, deres hjelp, støtte og formidler. Alt dette bør tolkes slik at det hverken gjør inngrep eller tilføyer noe til Kristi verdighet og kraft som den ene mellommann mellom Gud og menneskene» (62). Til denne sistnevnte tanke gir Konsilet en meget grei forklaring: «Ingen skapning kan noensinne sidestilles med det menneskeverdne Ord, vår Forløser. Men på

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Bergen
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hamar
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hamarfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Hønefoss
St. Mikals Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tromsø
St. Magnus prestg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Trondheim
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

MARIKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 6. desember:

RETRETT

Retretten begynner med messe i St. Olavs kirke kl. 9.
Alle interesserte damer er velkomne.

Tirsdag 8. desember: Høymesse i St. Olavs kirke kl. 19.

Søndag 13. desember: Patronatsfest i foreningslokalet kl. 19.

Tegningsliste utlagt på St. Josephs Institutt. Meldes i tlf. 20 27 35.

Listen inndras torsdag 10. desember.

Mariakongregasjonens møte 2. desember bortfaller.

samme måte som både prestene og det troende folk på forskjellig vis får del i Kristi prestedømme, på samme måte som Guds fullkommenhet, uten å ha noe side-stykke, dog meddeler seg virkelig på mangfoldig vis til skapningene, lar også Kristi enestående stilling som formidler seg forene med, ja, den fremkaller(!) hos skapningen en medvirken og en delaktighet i forskjellige former som alltid har sitt utspring i den ene kilde. — Kirken vegrer seg derfor ikke for å bekjenne at Maria har en så stor, skjønt underordnet, funksjon. Den erfarer jo det stadig og anbefaler de troendes hjerter å støtte seg til denne moderlige hjelp, for alltid inderligere å forenes med sin Formidler og Frelser» (62).

Leser man disse ord, må man forundret spørre: Skal det virkelig «atskillige akrobatiske krumspring til for å få dette» (K. siterer salmen der det heter: Maria, du åpne oss alle en vei til Faderens favn) «i overensstemmelse med Konsilets dokumenter hvor det gjentatte ganger understrekes at det bare finnes én mellommann: Kristus»(?) Hva måtte vi da først si om Mariahymnene i den ortodokse kirke? «Guddommens port» kalles hun i den ortodokse liturgi! Og kunne vi da overhodet ennå våge å be: Hellige Maria, Guds mor, be for oss(?). Er vi overhodet klar over hva vi uttrykker når vi sier: «Guds(!) mor»?

I denne forbindelse må også et ord sies om vår pastorale oppgave nettopp m.h.t.

Mariadyrkelsen i Konsilets ånd. Det heter der: «Kirkemøtet anmoder inntrengende teologene og forkynnere av Guds ord om, i sin omtale av Guds mors særegne verdighet, omhyggelig å holde seg like langt fra enhver overdrivelse som fra en overdreven forsaghet»(67). Og her kan spørsmålet være på sin plass: *Hva gjør vi egentlig positivt* for å oppfylle dette krav? Og hva sier og gjør våre biskoper på dette punkt?

Til slutt et par ord om den pedagogiske side av saken. Man kan med beste vilje ikke vente at barn og ungdommer uten videre og i første omgang oppfatter alt riktig som blir sagt og sunget i kirken. Men man kan gi dem en veiledning til det. Ethvert livsområde har sin spesielle

Halden- firmaer	Karl Knap ^{1/2} Tif. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum	BERGEN Se vårt utvalg i RAMMER
	OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tif. 3439	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tif. 1844
BERGEN		

MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tif. 11 616	^{1/2} Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
---	--

 Eches Fårhandel NYGÅRDSGT. 19	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGARDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk Solheimgt. 25 Tif. 99 016 Bergen
	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	

 VESTA · HYGEA MED TANKE PÅ FREMTIDEN	 Peter M. KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	OMEGA URMAKER FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter
---	--	--

terminologi, også liturgien som er så sterkt preget av Bibelens sprog. Hvorfor skal man ikke i prekenen av og til henvisne til en og annen salme eller annen liturgisk tekst som skal synges, og forklare hvorfor vi idag synger akkurat denne tekst? Ikke engang det mest «levende moderne sprogbruk» som K. krever, kan frata oss oppgaven til å veilede barn og ungdommer i gudstjenestelivet. Ikke engang Gunnes' levende og moderne oversettelse av det NT er garanti for at alle forstår uten videre det de leser.

Helt til slutt to små spørsmål. Finnes det ikke blant våre norske katolikker folk med dikterisk begavelse som kunne forsøke å lage noen fine salmetekster som er inspirert av det 8. kapitel i Det 2. Vatikan-konsils dokument om Kirken? Skal det nemlig bli noe bedre enn vi har nå, da er det våre norske katolikker selv som må gjøre noe. Det finnes ikke noen annen som kan det! Og dette: For en del år siden ble i OKB en egen kommisjon for kirke-musikk nedsatt. I forbindelse med det ga biskop Gran dengang uttrykk for sitt håp om at vi muligens snart skulle få en ny salmebok. Er det noen som vet hvor langt kommisjonen er kommet med sitt arbeid på den?

MENIGHETSRÅDENES . .

Forts. fra side 351

sette ens tro i forhold til den praktiske situasjon man står i. Dette kurs vil også bli introdusert av en foredragsholder.

Føllesdal uttalte at man var interessert i respons fra menighetene og uttalelser og ønsker om andre slags kurs. Videre ville det være velkomment med forslag til medarbeidere i voksenopplæringen.

På spørsmål om hvor mange tilhørere man krevet som minimum ble det svart at man gjerne kom selv om det bare var for noen ganske få, og at det ikke bare var menighetene, men også foredragsholderne selv som var stimulert av de besøk man hadde gjort. Biskopen hadde dekket reise-utgifter, mens foredragsholderne arbeidet uten vederlag.

Flere av representantene ga uttrykk for at voksenopplæringen var en stor oppmuntring og at man var takknemlig for det initiativ Legmannsrådet hadde tatt.

Pater Dahl fikk ordet til en orientering om den *hollandske katekismus* som nå var kommet på dansk og med et tillegg av kommentarer fra Rom. Likeså var det kommet kommentarer fra forskjellig hold, bl. a. av pastor van der Burg. Boken er ikke en katekismus i vanlig forstand, men en innføring i den katolske tro. Mens det faste grunnlag står uforandret, blir de spørsmål som kan diskuteres vist fra forskjellige synsvinkler. Vi er på en måte med på å tolke tingene i lys av vår samtidige situasjon, og det er dialogen i Kirken som fremkommer på denne måten. Boken er spesielt nyttig for dem som skal organisere en studiegruppe.

ARENDALE

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen

TØYENGT. 2. Oslo

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A.S.

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

GRIPENDE ENKELTHET

Husker De filmen om den døvstumme Helen Keller, der USA's fine karakterkuespillerinne Anne Bancroft skildret — uforglemmelig! — en tapper og tålmodig lærerinnes kamp for å føre et «vilt» og oppgitt barn over i menneskenes sammensatte verden? Da vil De like franskmannen François Truffaut's film «Ulvegutten» (*L'Enfant sauvage*), som er en lignende historie fra Napoleonstidens Frankrike. Den bygger på en autentisk hendelse: I skogene i Auvergne finner jegere en «ulvegutt», et barn som har vært satt ut i skogen for å dø, men som har overlevet, etter 5—6 års rent dyrisk tilværelse. Truffaut har kastet seg over dagboken til den legen som påtok seg det vanskelige oppdraget å føre denne 12-åringen inn i menneskenes kompliserte liv — fra bunnen av. I den norske versjonen er der et intervju før filmen med François Truffaut (som selv spiller legen, diskret og uten unødige effekter). Hva han sier der, er til å få forstand av. Han har laget ti filmer, alle om hva det vil si å stå «utenfor», savne noe livsviktig. I den fabelaktige «På vei mot livet», en gutteskildring, var det foreldrenes kjærlighet som sviktet. I «Fahrenheit 451» (etter en *science-fiction*-novelle av Ray Bradbury) laget han en fremtids-verden der bøker var forbudt, og dét så godt at det gufset i en gammel bokelsker. Slik er François Truffaut.

I «Ulvegutten» skildrer han, i en strengt og langsomt fortellende stil gjenomvevd av Vivaldis musikk, historien om et «evneveikt» barn så hinsides alt, at ingen tror det kan reddes fra å bli inneperret blant svært åndssvake. Jo, én tror — doktor Itard. Han har nok lest Jean-Jacques Rousseau's barneskildring «Emile», og tror — med hele det begynnende 19. århundres naivitet og begeistring — på «vitenskapen». Dessuten er han nysgjerrig. Viktigst av alt: Han har hjerte, og blir — gjennom talløse skuffelser og møysommelig slit — glad i dette «villet» barnet. Han kaller gutten Victor — det betyr «den seirende». Og i ham ser vi alt det som nok har fengslet François Truffaut i denne enkle og gripende historien:

Filmen «Ulvegutten» (*L'Enfant sauvage*) bygger på dr. Itards journal og skildrer dennes arbeide med å utvikle det ville barnet som ble funnet i en skog året 1798. Den franske regissøren FRANÇOIS TRUFFAUT spiller selv rollen som legen, - her avbildet med JEAN-PIERRE CARGOL som gjør Ulvegutten.

Hele veien fra natur til kultur, fra spebarnet som sprellende barbar, til *menne-sket* — et kulturprodukt. Gjennom «ulvegutten» undring lar han oss alle oppleve på ny livets mirakel, skreller vanens sløvheter av hverdagens enkleste ting: En skål melk, en nøkkel, en saks, en trillebår. Livet er plutselig nytt og ubrukt, fordi vi ser det med et nytt og intakt lite menneskes overveldede øyne. Truffaut, en av de betydelige i «den nye bølgen» innen filmen, vet sikkert å gi denne historien tidskolouritt og atmosfære. Men det er det tidløse som interesserer ham: Ikke bare Victors, men vår felles erobring av menneskelivet, bit for bit i en lang og nødvendig læreprosess, blir her gjennomlyst. Det er en bedrift, og den har dette uimotståelige: Varme, godhet, glede ved mennesket. Gutten, Jean-Pierre Cargol, er en storartet barne-skuespiller, med den evne til hensynsløs innlevelse i det fantastiske som visst få, om overhodet noen modne skuespillere kan prestere: Hans «lek» som naturbarn er lynende og ubevisst begavet.

Truffaut, som legen, holder seg de mange farlige opplegg til billig rørelse på armlengdes avstand — slik blir dette en god film.

Jeg har hørt et stygt rykte, forhåpentlig er det bare et rykte: Når Norges kinobestyrere kommer til Oslo for å velge filmer, er dette første punkt på deres dagsorden: Ikke filmer som har vært satt opp på Oslo-kinoen «Gimle»: De «går» ikke! «Ulvegutten» er satt opp på «Gimle». Denne opplysning er et vink til filmvener utenfor Oslo: Forlang «Ulvegutten»! Den gir ingen gapskratt, ingen vold, ingen pornografi. Til gjengjeld gir den noe annet og såre nødvendig i tider som disse: Respekt for mennesket.

brm.

— og hva gaveabonnementet angår: ordn det gjennom bladetts ekspedisjon, Akersveien 5, Oslo 1.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.